

EHL-İ KİTAB VE EHLULLAH

İzzeddin

Allah'ın, nebîleri vâsıtasıyla îlan ettiği kelâmât-ı ilâhiyye'nin mebdei, neb'en üç kısımda âgah ve taksîm olunur. Bu ahbârın tahakkuku insanda i'tikâd ve meşreben tecelli eder. Bunlardan birincisi Mûsevî meşreb, ikincisi İsevî meşreb ve üçüncüsü her ikisine muhît olan İslâm'dır. Meşrebin iktizâsı islâmıdır fakad nâs, gayri ihtiyâri ya tenzîhe yada teşbîhe meyyâl olduğundan dâima bunlardan birine ülfet eder.

Tedrîcen dâhi olsa Allah'ın çok nebîleri vardır, lâkin nübüvvet tenzîhî veyâhut teşbîhî mâhiyettedir. Yani dîn ya Mûsâ'ya, ya İsâ'ya isnâd olunmuştur. Her iki mânâ da İslâm'ın faslıdır, zîra dîn İslâmıdır. Bu dîn ile kastedilen insânın kendini mesleğinde unutması - teslîmiyyet- olduğundan, kendini nede unutuyorsa zâhiren ona murâbit olup, bâtında o meşreb üzeredir.

Hakk'a teslîm olan insân, feyzini ya Mûsevî meşrebtен veyâ İsevî meşrebtен alır. Ümmet-i Mûsa, Mûsa'nın zevkinde olan teşbîh ehline, ümmet-i İsâ yine İsâ ile yakîn zevkteki tenzîh ehline işaret eder.

Nebîyyûn dâhi feyzini ya Mûsâ'dan ya da İsâ'dan almaktadır. Her ikisine muhît olan İslâm ise hem rûhun cisme dönük aklında, hem de aklın bâtına bakan ruhâniyetinde tam teslîmiyyette olarak feyzini ancak Allah'tan alır, *Allah'ü Ekber*. Kanaatimce feyz-i mukaddes ile tesmiye olunan hâl budur. Bu hâlin muhattabı ise *ehlullah* yani Allah ehilleridir. Yine mânâ-yı ihtivâsı *Abdullahtır*, zirâ *Allah'ın kulu* nazârını bilâ-istisnâ Allah'a çevirene denir.

Kitâb-ı Mûsâ ve kitâb-ı İsâ'nın hükmüne teslîm olanlar için Kur'an'da *ehl-i kitâb* sıfatı zikredilmiştir. Bu iki isimden, Mûsâ ve İsâ'dan maksad, Esmâ'ül Hüsnâ ile tesmiye olunan Allah Teâlâ'nın bütün sıfatlarıdır ve bu, insândaki biât ve tahakkuk esâsınca kitabı sağdan veya soldan verilenlere işârettir. Kitâbı soldan verilenler hükm-ü Mûsâ'ya yâni aklın, ilmin, zâhirin zevkine, kitâbı sağdan verilenler ise rûhun, irfânın, bâtının feyzine nâil olanlardır.

Bu iki âlem ism-i Mûsa ve ism-i İsâ ile tefrîk olunmuştur. Zirâ insânın ibâdat ve zikirleri dâima bir nebînin hükmüncedir. Yani esmâî cîhetten insân ya Eyyûbî'dir, ya Lûtî'dir, ya Dâvûdî'dir ya da bir diğеr nebînin feyzindedir mânâsına... fakad vech-i ma'budu cîhetinden ya tenzîhidir ya da teşbîhidir. Böyle olmaklığıyla denilir ki her nebî ümmet-i İslâmıdır. Zirâ vecheleri tedrîcen dahi olsa ihlâs üzere Hakk'a dönüktür.

Velhâsil *ehlullah* denilen Allah ehli zâtlar, bir kitâbın veyâ bir nebînin hükmüne değil ammâ Allah'ın hükmüne murâbittirlar. Bu bahis kıssâs-ı İbrâhim'in mevzû'dur. Zirâ tek başına ümmet olmak demek, '*lâ ilâhe illallah*' demektir ki, *ilâhı* hepden tenzîh etmek, kitâbların hem nübüvvetin ekmeiyetidir. Tertîb-i ilâhi hükmünce kemâl bulan iptâl olur. Binâenaleyh bu hükmün muhâttabı ancak muvâhhidlerdir.

Temmuz 2009, Erenköy

